

Natuurtoets Molenstraat-Centrum Apeldoorn

Onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

13 juli 2023

Kenmerk R001-1288724RJG-V03-mdg-NL

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Molenstraat-Centrum Apeldoorn
Opdrachtgever	Gemeente Apeldoorn
Projectleider	Paul Lammers
Auteurs	Rens de Graaf
Tweede lezer	Tim van Leeuwen
Uitvoering inspectiewerk	Rens de Graaf
Kenmerk	R001-1288724RJG-V02-mdg-NL
Projectnummer	1288724
Aantal pagina's	33
Datum	13 juli 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Te beschouwen natuurwet- en regelgeving	6
1.4	TAUW en biodiversiteit	7
1.5	Kwaliteit	7
2	Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Beoogde ontwikkeling	9
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing	10
3	Houtopstanden	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Toetsing houtopstanden	10
4	Soortenbescherming	12
4.1	Beschermingsregime en bepalingen	12
4.2	Vrijstellingen	12
4.3	Zorgplicht	13
4.4	SMP Apeldoorn	14
4.5	Werkwijze	17
4.6	Literatuuronderzoek	18
4.7	Toetsing beschermde soorten	18
4.7.1	Grondgebonden zoogdieren	18
4.7.2	Vleermuizen	19
4.7.3	Vogels	23
4.7.4	Vlinders	25
5	Conclusies	25
5.1	Aanleiding en doel	25
5.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	25
5.3	Conclusies toetsing	25
5.3.1	Natura 2000-gebieden	25

5.3.2	Soortenbescherming	26
5.3.3	Provinciaal beschermde gebieden	26
5.3.4	Houtopstanden	26
5.4	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	28
6	Literatuur	30

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor de toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Gemeente Apeldoorn heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het slopen van een aantal woningen en het kappen van enkele bomen, met als doel hier appartementenflats voor terug te bouwen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen worden afgegeven en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke natuurwet- en regelgeving is van belang?
- Welke soorten vallen onder het voor de gemeente Apeldoorn opgestelde SMP?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de geldende natuurwet- en regelgeving?
- Zijn maatregelen en/of een vergunning/ontheffing/melding nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') is het wettelijke stelsel voor bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten (flora en fauna) en houtopstanden. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Gelderland kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten. Naast de Wnb geldt vanuit provinciale ruimtelijke beleidsregels ook regelgeving met betrekking tot beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (hierna: 'NNN').

Binnen de gemeente Apeldoorn is een Soorten Management Plan (hierna SMP) opgesteld voor huismus, gierzwaluw, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatzvlieger en steenmarter. Verblijfplaatsen van deze diersoorten in gebouwen in de gemeente Apeldoorn vallen binnen dit SMP. Verblijfplaatsen van andere diersoorten, leefgebieden in groenstructuren en verblijfplaatsen buiten bebouwing vallen niet onder het SMP. Voor de bebouwing dient daarom een andere werkwijze te worden gevolgd dan voor te verwijderen bomen en groen.

1.3 Te beschouwen natuurwet- en regelgeving

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn 158 gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied, beschermd vanuit de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn; van nog eens drie gebieden is de aanwijzing nog in procedure. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Veluwe' is circa 3,5 kilometer. Significante gevolgen zijn vanwege de aard van het voornemen en de afstand tot Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten, waardoor een toetsing van eventuele effecten op Natura 2000-gebieden noodzakelijk is. Negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de aanleg- en gebruiksfase op voor stikstof gevoelige habitattypen (op circa 3,5 kilometer afstand) kunnen niet met zekerheid worden uitgesloten. Hiervoor is een toetsing met AERIUS noodzakelijk. Dit is geen onderdeel van dit rapport.

Natuurnetwerk Nederland

Veel natuurgebieden in Nederland zijn beschermd als het NNN. Het NNN omvat bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden met als doel deze beter met elkaar en het omliggende gebied te verbinden. Provincies zijn verantwoordelijk voor het aanwijzen van de gebieden. Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN. Een toetsing van de effecten op het NNN van ontwikkelingen die daarbuiten plaatsvinden (externe werking) is in provincie Gelderland niet van toepassing (provincie Gelderland, 2017). Toetsing van die effecten op het NNN is daarom niet noodzakelijk.

In de provincie Gelderland zijn naast het NNN ook gebieden aangeduid en beschermd als weidevogelgebieden, rustgebieden voor winterganzen en waardevol open gebied. Het plangebied maakt geen deel uit van een van deze gebieden. Een toetsing van effecten vanwege externe werking is voor deze gebieden ook niet noodzakelijk. Een toetsing van effecten op deze gebieden is daarom niet aan de orde.

Houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn beschermd, met enkele uitzonderingen. Dit heeft als doel het totale bosoppervlak in Nederland te behouden. Toetsing van eventuele effecten op beschermde houtopstanden is wel aan de orde, omdat er een aantal bomen wordt gekapt.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn diverse planten- en diersoorten specifiek beschermd en voor alle soorten geldt dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is een toetsing van eventuele effecten op beschermde soorten noodzakelijk. Voor de gemeente Apeldoorn is een SMP opgesteld voor een aantal soorten. Voor deze soorten dient een andere werkwijze te worden aangehouden. Het SMP Apeldoorn geldt voor huismus, gierzwaluw, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en steenmarter. Verblijfplaatsen van deze diersoorten in gebouwen in de gemeente Apeldoorn vallen binnen dit SMP. Verblijfplaatsen

van andere diersoorten, leefgebieden in groenstructuren en verblijfplaatsen buiten bebouwing vallen niet onder het SMP.

1.4 TAUW en biodiversiteit

Naast de natuurwet- en regelgeving zijn er in alle projecten kansen waarmee dit project kan bijdragen aan herstel van biodiversiteit. In het hoofdstuk 'Conclusies en aanbevelingen' zijn enkele van deze kansen voor dit project beschreven.

1.5 Kwaliteit

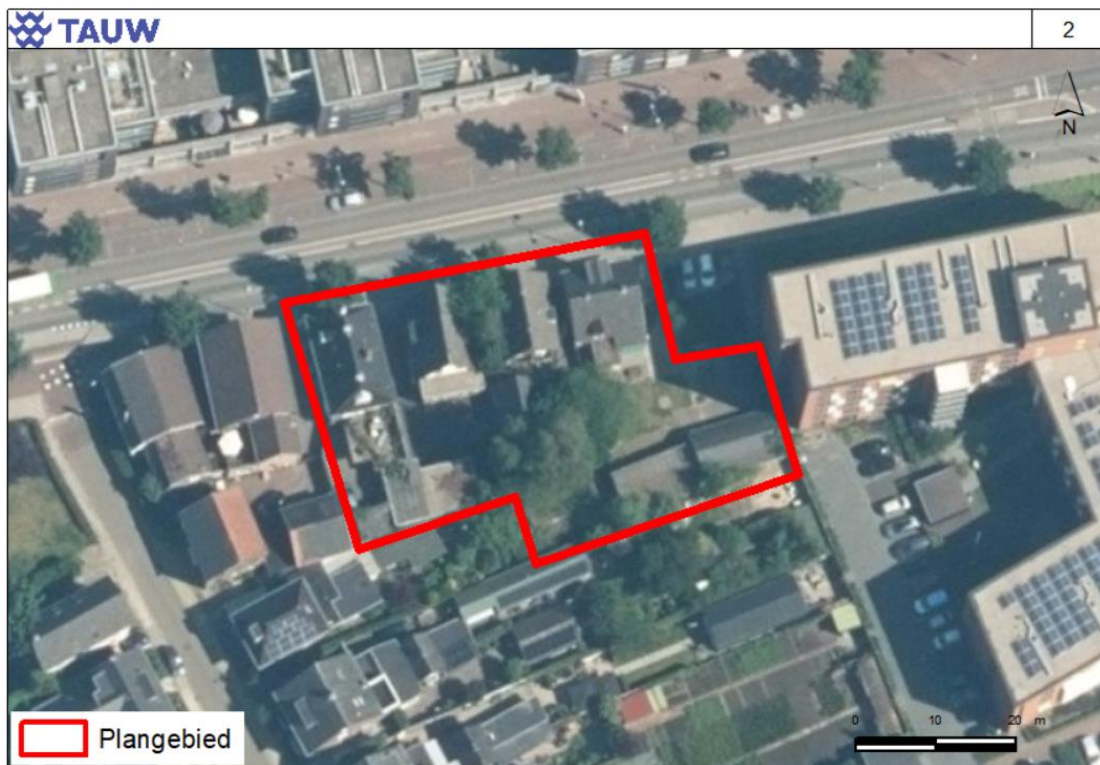
TAUW garandeert dat alle relevante beschermde gebieden en houtopstanden bij het ecologisch onderzoek zijn betrokken. Voor soortenbescherming is geen volledige zekerheid te geven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Dat komt doordat beschermde soorten soms in heel kleine aantallen voorkomen en in sommige jaren zelfs afwezig kunnen zijn. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede daarom is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

2 Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om de adressen Molenstraat 266 t/m 272 (alleen de even huisnummers) en enkele bomen, in Apeldoorn, in de provincie Gelderland. Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit een aantal woningen, de bijbehorende tuinen en schuren, en een grasveld met enkele bomen en struiken naast Veldhuisstraat 35.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd)

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

Het gaat om het slopen van de adressen Veldhuisstraat 35 en 52, Molenstraat 258 t/m 272 (alleen de even huisnummers) en de bijbehorende schuren, en het kappen van enkele bomen en struiken. Op de plaats van deze huizen worden circa 100 nieuwe woningen gebouwd. Een visualisatie van de nieuwbouw is nog niet gerealiseerd. Binnen nu en drie jaar wil de gemeente Apeldoorn deze nieuwe woningen hebben gerealiseerd.

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Kap van bomen en struiken is onderdeel van de werkzaamheden
- Sloop en nieuwbouw van woningen is deel van de werkzaamheden

3 Houtopstanden

Dit hoofdstuk toetst of het voorgenomen plan negatieve effecten heeft op beschermde houtopstanden.

3.1 Inleiding

Het onderdeel houtopstanden in de Wnb bevat regels die bijdragen aan de instandhouding van het Nederlandse bosareaal. Het is van toepassing op 'houtopstanden' buiten de grenzen van de daarvoor vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden'. De in het plangebied te kappen bomen vallen binnen de bebouwde kom houtopstanden. Een melding voor het vellen van een beschermde houtopstand bij de Provincie Gelderland is daarom niet nodig.

Door de gemeente Apeldoorn zijn in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) regels gesteld aan de kap van bomen binnen de 'bebouwde kom houtopstanden'. Er kan daarom een omgevingsvergunning nodig zijn voor het kappen van bomen. In de onderstaande paragraaf wordt getoetst in hoeverre dit aan de orde is.

3.2 Toetsing houtopstanden

In het plangebied is beplanting aanwezig die valt binnen de door de gemeente aan de kap van bomen gestelde regels. Dit omdat de gemeente heeft gesteld dat het gaat om bomen welke dermate belangrijk zijn voor het groen houden van de wijk. De beplanting staat binnen de door de gemeente vastgestelde grens van de bebouwde kom houtopstanden. Dit betekent dat het voor sommige bomen noodzakelijk kan zijn om een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen aan te vragen.

Wanneer het gaat om vrijstaande bomen hoeft een omgevingsvergunning alleen te worden aangevraagd voor bomen met een diameter van 65 centimeter of meer op 1,30 meter boven het maaiveld. Vrijstaande (of alleenstaande) bomen zijn bomen die in de huidige situatie van eindbeeld niet in concurrentie zijn met andere bomen (gemeente Apeldoorn, 2023, persoonlijke communicatie). Voor vrijstaande bomen met een diameter van kleiner dan 65 centimeter op 1,30 meter boven het maaiveld hoeft dus geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Voor vrijstaande wilgen, populieren, ceders, douglassen, berken en fijnsparren moet de diameter meer dan 95 centimeter zijn voor het aanvragen van een omgevingsvergunning.

Alle bomen in de achtertuin van Molenstraat betreffen niet vrijstaande bomen, en voor deze bomen dient dus een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Het gaat om twee berken, twee laurierkersen en een wilg. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste kenmerken van deze bomen weergegeven.

Tabel 3.1 Detailgegevens te kappen bomen

Boom	1	2	3	4	5
Soort/geslacht	Kers	Laurierkers	Berk	Wilig	Berk
Stamdiameter (cm)	25	45	35	70	30
Kroondiameter (m)	6	5	4	3	2
Hoogte (m)	8	10	11	10	11
Conditie	Goed	Goed	Redelijk	Matig	Goed
Algemene broedvogelnesten?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jaarrond beschermde nesten?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Holtes?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Opmerking		4 stammen	Dubbele stam	3 stammen	Dubbele stam

Een omgevingsvergunning dient te worden aangevraagd bij de gemeente Apeldoorn. De volgende informatie dient te worden meegeleverd met de vergunningaanvraag:

- Het plan, inclusief regels, toelichting en bijlagen
- Het raadsbesluit, indien van toepassing

4 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen plan of project negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

4.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent 3 beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn Europees beschermd via de Habitatrichtlijn en/of de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Tabel 4.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland kan een ontheffing verlenen van de verboden zoals benoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding beschermde soorten.

4.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren landelijk beschermd onder de categorie 'Nationale soorten', zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld' van de ontheffingsplicht (provincie Gelderland, 2017). Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht (zie paragraaf 4.3). Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 4.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren - HR/ Bonn/Bern	Planten - HR/ Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)				
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen rust- of voortplantingsplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b	
Eieren:					
Vernielen (VR: en beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

4.3 Zorgplicht

De zorgplicht (Wnb, artikel 1.11) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. De initiatiefnemer neemt de noodzakelijke maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is overal van toepassing, binnen en buiten beschermde gebieden.

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Takkenrillen, stobben en ander materiaal worden voorzichtig verwijderd en buiten de invloedsferen van de werkzaamheden neergelegd. Eventuele dieren die eronder schuilen en niet zelfstandig weg vluchten worden ook buiten het werkterrein geplaatst
- Bosschages en struweel binnen de werkterreinen worden verwijderd in de periode medio september tot en met januari. Hierbij wordt langzaam één richting gewerkt om fauna de kans te geven te vluchten
- Niet werken tussen zonsondergang en zonsopgang. Wanneer toch binnen deze periode dient te worden gewerkt moeten aanwezige bebouwing en groenstructuren niet worden aangelicht tijdens de werkzaamheden

- In de tuinen en heggen in het plangebied kunnen winterverblijfplaatsen van egel aanwezig zijn. Om te voorkomen dat egels worden gestoord tijdens hun winterslaap of zelfs worden gedood is het aan te raden te werken buiten de kwetsbare periode van egels (november-mei)

Om de hierboven genoemde maatregelen voor een aannemer overzichtelijk en praktisch uitvoerbaar te maken adviseren wij deze op te nemen in een ecologisch werkprotocol.

4.4 SMP Apeldoorn

Bij ruimtelijke ontwikkelingen vindt vaak onderzoek plaats naar beschermde soorten in het kader van de Wnb. Wanneer negatieve effecten op deze soorten worden verwacht moet een ontheffing worden aangevraagd. Voordat er werkzaamheden mogen plaatsvinden is vaak uitgebreid onderzoek nodig en worden lange procedures in gang gezet (Natuurinclusief, 2023).

Een soortmanagementplan is een onderdeel van een gebiedsgerichte aanpak. Het is een plan waarbij meer ruimte komt voor ruimtelijke ontwikkelingen maar daarnaast ook gezorgd wordt voor een betere bescherming van planten en dieren. In een soortmanagementplan staan maatregelen, gedragsregels en afspraken opgesteld om ruimtelijke ontwikkeling, beheer en bescherming van betreffende soorten mogelijk te maken. Een SMP geldt voor een hele wijk of stad. Zo hoeft niet bij elk project een nieuwe ontheffing te worden aangevraagd, en deze gebiedsontheffing is geldig voor 10 jaar (Natuurinclusief, 2023).

Het SMP dat voor de gemeente Apeldoorn is opgesteld geldt in de gehele bebouwde kom van Apeldoorn, maar dan alleen voor soorten die voorkomen in bebouwing. Het gaat om de vleermuizen gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, nesten van huismus en gierzwaluw, en verblijfplaatsen van steenmarter. Naar deze soorten hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, maar geldt de werkwijze zoals beschreven in het door Arcadis opgestelde SMP (Arcadis, 2019).

Naar andere onder de Wnb beschermde soorten die in bebouwing voorkomen dient nog wel een nader onderzoek plaats te vinden wanneer beschermde functies worden verwacht. Omdat het SMP alleen geldt voor verblijfplaatsen in bebouwing dient voor alle beschermde soorten (ook onder het SMP beschermde soorten) wanneer beschermde functies worden verwacht een nader onderzoek plaats te vinden naar verblijfplaatsen en functioneel leefgebied in bomen en groen.

Voor alle woningen die vallen onder het SMP geldt dat zij ten minste een standaardpakket aan mitigatiemaatregelen krijgen. Ook voor woningen en woningclusters waar geen verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus, gierzwaluw of steenmarter voorkomen dienen deze maatregelen te worden genomen. Voor het aantal voorzieningen per woning wordt ingezet op het minimale aantal verblijven waarmee de betreffende soorten zich op duurzame wijze kunnen vestigen. In onderstaande tabel wordt dit per soort beschreven (zie tabel 4.2).

Tabel 4.2 Minimaal benodigde mitigatiemaatregelen, per soort uitgewerkt (bron: Arcadis, 2019).

Soort	Type verblijf	Taakstelling woningen/gebouwen lager dan 3 meter	Taakstelling afzonderlijke grondgebonden woningen (t/m 2 woningen)	Taakstelling rijtjes- of geschakelde woningen (vanaf 3 woningen)	Taakstelling gestapeld gebouw/flat tot 3 - 5 woonlagen	Taakstelling gestapeld gebouw/flat vanaf 5 woonlagen	Taakstelling overige panden
Gierzwaluw	Nestplek	N.v.t.	1 per woning	1 per woning	0,3 per woning	0,3 per gebouw (woningen tot 5 verdiepingen	(richtlijn) 1 per 100 m ² bvo mits > 3 meter hoogte anders n.v.t.
Huismus	Nestplek	1 per woning	1 per woning	1 per woning	0,3 per woning	0,3 per woning (tot 5 verdiepingen	1 per 100 m ² bvo
Vleermuis	Klein zomer / najaarsverblijf tot 10 dieren (evt. combi met kraamverblijf	1 per woning	1 per woning	1 per woning	0,5 per woning	0,25 per woning	1 per 100 m ² bvo
	Groot zomer / najaarsverblijf tot 25 dieren	N.v.t.	N.v.t.	0,1 per woning, wiskundig afronden tot minimaal 1	1 per gebouw	2 per gebouw	0,1 per 100 m ² bvo mits groter > 3 meter
	Massawinterverblijf	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	2 per gebouw (evt. in combinatie)	4 per gebouw (evt. in combinatie)	Ter beoordeling
	Kraamverblijf (evt. combinatie met groot zomerverblijf)	N.v.t.	N.v.t.	0,1 per woning, afronden naar boven, minimaal 1	2 per gebouw (evt. in combinatie)	4 per gebouw (evt. in combinatie)	0,1 per 100 m ² bvo mits groter > 3 meter

Voor steenmarter geldt een andere aanpak dan voor onder het SMP vallende vleermuizen, huismus en gierzwaluw. De aan te houden werkwijze bij het verwachten van steenmarter wordt hieronder toegelicht:

- Op die locaties waar op basis van gebouw- en omgevingskenmerken, een kraamverblijf steenmarter verwacht kan worden, zullen visuele inspecties op sporen worden uitgevoerd
- Indien de aanwezigheid is vastgesteld of de locaties niet geheel zijn te overzien, wordt buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de steenmarter ongeschikt gemaakt

- Voor de generieke mitigatie van de steenmarter en bij vastgestelde aanwezigheid (maatwerk) worden marterkasten aangebracht op gebouwen waar geen overlast valt te verwachten en anders in (beschutte) groenstructuren in de omgeving
- Van bijna geen waarneming in 2006 is er in het NDFF een sterke toename van het aantal waarnemingen in de stad Apeldoorn te zien, tot bijna 60 waarnemingen in 2020. De lokale staat van instandhouding is daarmee gunstig te noemen. De steenmarter is daarbij wel een soort die snel voor overlast kan zorgen in woonhuizen. Om die reden is sturing op locaties waar alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd, wenselijk

Tijdens het tweede veldbezoek is een nadere inspectie gedaan naar mogelijke steenmarterverblijf- en schuilplaatsen in drie schuren met geschikte openingen voor steenmarter. Een van de drie schuren bleek bij benadering toch geen geschikte openingen te bevatten voor steenmarters. Voor de andere twee schuren geldt dat in en rond geen van deze schuren sporen zijn aangetroffen van steenmarter (poep- en plessporen, schuurplaatsen, foerageerroutes, kapot gemaakte isolatie). Om deze reden, en omdat het gaat om schuren met weinig schuilplekken voor steenmarters kan het voorkomen van een kraamverblijfplaats in beide schuren worden uitgesloten. Wel kunnen beide schuren worden gebruikt als tijdelijke schuilplaats. Volgens het SMP moeten daarom toch steenmarterkasten worden aangebracht aan gebouwen en groen in de omgeving van het plangebied.

- Binnen de bebouwde kom van Apeldoorn wordt ervan uitgegaan dat voor de totale generieke opgave de plaatsing van ongeveer 25 marterkasten voldoende zal zijn, dit komt bovenop de compensatie voor een vastgestelde verblijfplaats

Indien een bijzondere verblijfplaats van vleermuizen, gierzwaluw of huismus aanwezig is en/of de soort voorkomt in de betreffende woning, woningblok of gebouw geldt alleen voor de betreffende soort een verhoogde taakstelling en de verplichting tot maatwerk. Voor de overige soorten geldt de generieke mitigatietaakstelling. We spreken van een bijzondere verblijfplaats wanneer in de bebouwing:

- Een huismus- of gierzwaluwkolonie aanwezig is, en/of
- Een kraamkolonie of massawinterverblijfplaats van vleermuizen aanwezig is

Onderstaande mitigatiemaatregelen zijn nodig wanneer een bijzonder verblijfplaats wordt aangetroffen.

Tabel 4.3 Minimaal benodigde mitigatiemaatregelen, bij het aantreffen van bijzondere verblijfplaatsen (bron: Arcadis, 2019)

Soort	Type verblijf	Taakstelling woningen/gebouwen lager dan 3 meter	Taakstelling afzonderlijke grondgebonden woningen (tot 2 woningen)	Taakstelling rijtjes- of geschakelde woningen (vanaf 3 woningen)	Taakstelling geschakeld gebouw/flat tot 3-5 woonlagen	Taakstelling geschakeld gebouw/flat vanaf 5 woonlagen	Taakstelling overige panden
(Indien van toepassing)							(richtlijn)
Gier zwaluw	Kolonie	N.v.t.	2 per woning extra	2 per woning (extra)	0,1 per woning (extra)	0,1 per woning extra (tot 5 verdiepingen)	1 per 100 m ² bvo (extra), mits >3 m hoogte, anders n.v.t.
Huismus	Kolonie	2 per woning (extra)	2 per woning (extra)	2 per woning (extra)	0,1 per woning (extra)	0,1 per woning extra (tot 5 verdiepingen)	1 per 100 m ² bvo (extra) tot 6 m hoogte
Vleermuis	Massawinterverblijf	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	1 per gebouw (extra)	2 per gebouw (extra)	Ter beoordeling
	Kraamverblijf	N.v.t.	1 per woning	0,2 per woning, afronden naar boven	1 per gebouw (extra)	2 per gebouw (extra)	0,1 per 100 m ² bvo (extra)

4.5 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) op maandag 9 januari 2023
- [De Ecoviewer van TAUW](#)
- Twee oriënterende veldbezoeken op dinsdag 10 januari 2023 en donderdag 30 maart 2023
- Door Arcadis opgesteld SMP voor de gehele bebouwde kom van Apeldoorn (Arcadis, 2019), bijbehorende ontheffing met kenmerk 2019-005024 (d.d. 9 juli 2019) en wijziging in de ontheffing ten aanzien van steenmarter (d.d. 21 april 2022)

De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

4.6 Literatuuronderzoek

Tabel 4.4 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en biotoop mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

Op basis van de afwezigheid van open water, open bodem, parken en ander kleinschalig landschap, bos, heide en andere grote terreinen in en nabij het plangebied en de ligging in verstedelijkt gebied worden de aanwezigheid van en negatieve effecten op de volgende soort(groep)en op voorhand uitgesloten: flora, grondgebonden zoogdieren (behalve steenmarter), rosse vleermuis, franjestaart, bosvleermuis, baardvleermuis, Bechsteins vleermuis, vale vleermuis, boomvalk, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, steenuil, wespandief, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders (behalve teunisbloempijlstaart), libellen, overige ongewervelden en een groot deel van de jaarrond beschermde vogels met een functioneel leefgebied. Door het ontbreken van geschikte hoogbouw kan het voorkomen van tweekleurige vleermuis en slechtvalk worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden om die reden niet verder behandeld in deze rapportage.

Tabel 4.4 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en habitat mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ransuil, roek, sperwer
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Boomklever, boomkruiper, ekster, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai, zwarte roodstaart
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Algemene vogels als houtduif en merel
Vlinders	Teunisbloempijlstaart

4.7 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 4.4 genoemde soorten beschreven.

4.7.1 Grondgebonden zoogdieren

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in gebieden zonder bos, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen, maar komt tegenwoordig ook in grote steden voor. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Rondom het plangebied zijn veel waarnemingen bekend van steenmarter. In het plangebied zijn daarnaast

drie schuren aanwezig met mogelijke verblijfplaatsen voor steenmarters. Tijdens een tweede, aanvullend veldbezoek heeft een nadere inspectie naar deze schuren plaatsgevonden. Hieruit bleek dat een van deze schuren bij benadering toch geen geschikte openingen voor steenmarter bleek te bevatten. De andere twee bieden weinig schuilplekken en kunnen alleen gebruikt worden als tijdelijke verblijfplaatsen. Het voorkomen van kraamverblijfplaatsen van steenmarter in de bebouwing is daarom uitgesloten. Omdat nog wel sprake kan zijn van tijdelijke verblijfplaatsen hoeft er geen nader onderzoek te worden uitgevoerd naar deze verblijfplaatsen, maar moet de in het SMP gestelde werkwijze worden gevolgd.

4.7.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

4.7.2.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen. Verblijfplaatsen die in woningen of bebouwing voorkomen vallen onder het SMP van Apeldoorn. Wanneer verblijfplaatsen worden verwacht van onder het SMP beschermde soorten dient werkwijze als beschreven in het SMP te worden aangehouden.

Door het ontbreken van openingen in spouwmuren en doordat het gaat om woonhuizen die in oppervlakte kleiner zijn dan een twee-onder-een-kapper kan het voorkomen van massawinterverblijfplaatsen in de bebouwing worden uitgesloten. In het plangebied komt geen bebouwing voor met meer dan acht verdiepingen. Om deze reden kan het voorkomen van tweekleurige vleermuis worden uitgesloten.

In de bomen op het open veld zijn geen geschikte holtes of openingen onder schors aanwezig voor vleermuizen. Dit geldt ook voor de bomen in de achtertuinen van de te slopen woningen. Effecten op verblijfplaatsen kunnen hier dan ook worden uitgesloten.

Figuur 4.1 Tuinen met mogelijke geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen in schuren of aanbouw.

Mogelijke verblijfplaatsen in bebouwing kunnen zich bevinden onder de dakrand van de linkerzijgevel van huisnummer 266 en onder de boeiboorden van de voorgevel van huisnummer 268 (onder de boeiboorden; zie figuur 4.2). Verder zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig onder de dakrand van de schuur op het terrein van Molenstraat 270.

Figuur 4.2 Geschikte openingen voor vleermuizen onder de linkerzijgevel van huisnummer 266 (boven) en onder de voorgevel van huisnummer 268 (onder)

Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis hebben allen verblijfplaatsen in bebouwing. Geen van deze soorten kan daarom worden uitgesloten in de bebouwing in het plangebied. Watervleermuis en meervleermuis komen voor op plaatsen in de buurt van water, omdat zij dit water gebruiken om te foerageren. Het voorkomen van meervleermuis kan worden uitgesloten door het ontbreken van migratieroutes in de buurt van het plangebied en doordat er geen waarnemingen zijn gedaan van de soort in de laatste tien jaar. Van watervleermuis en kleine dwergvleermuis zijn geen recente waarnemingen bekend waardoor het voorkomen van de soort kan worden uitgesloten.

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied zijn de volgende bepalingen van belang:

- Voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis geldt dat verblijfplaatsen in bebouwing van deze soorten vallen onder het opgestelde SMP. Van deze soorten zijn geen waarnemingen bekend in en rondom het plangebied. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van deze soorten is daarom niet nodig. Minimale maatregelen zoals beschreven in het SMP zijn wel noodzakelijk

In tabel 4.4 is per functie weergegeven of de werkwijze van het SMP dient te worden gevolgd en voor welke soorten vleermuizen dit geldt. Omdat geschikte verblijfplaatsen in bomen ontbreken is nader onderzoek naar vleermuizen niet nodig.

4.7.2.2 Foerageergebieden

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke foerageergebieden aanwezig in de vorm van struweel, heggen en vrijstaande bomen.

Het plangebied kan mogelijk deels door enkele vleermuizen gebruikt worden als onderdeel van het foerageergebied. Vanwege de aanwezigheid van genoeg alternatief foerageergebied in de vorm van bomen(rijen), tuinen, heggen en een watergang (het Apeldoorns kanaal) is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied echter uitgesloten. Het is hiermee uitgesloten dat foerageergebieden verloren gaan die essentieel zijn voor het behoud van lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar dit type leefgebied is dan ook niet nodig. Een ontheffing voor het aantasten van essentieel foerageergebied is ook niet nodig.

4.7.2.3 Vliegroutes

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van randen van bebouwing. Het plangebied kan mogelijk deels door enkele vleermuizen gebruikt worden als onderdeel van een vliegroute. Vanwege de aanwezigheid van genoeg alternatieve vliegroutes in de vorm van bebouwing, een bomenrij en een watergang in de omgeving is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied echter uitgesloten. Daarnaast wordt de algehele structuur van de vliegroute niet aangetast door de werkzaamheden. Het is hiermee uitgesloten dat vliegroutes verloren gaan die essentieel zijn voor het behoud van lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar dit type leefgebied is dan ook niet nodig. Een ontheffing voor het aantasten van essentiële vliegroutes is ook niet nodig.

Tabel 4.4 Mogelijk aanwezige soortfunctiecombinaties in het plangebied.

Type functie	SMP
Zomerverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger
Paarverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger
Kraamverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger
Winterverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis
Massawinterverblijf in gebouw	N.v.t.
Zomerverblijf in boom	N.v.t.
Paarverblijf in boom	N.v.t.
Kraamverblijf in boom	N.v.t.
Winterverblijf in boom	N.v.t.
Essentieel foerageergebied	N.v.t.
Essentiële vliegroute	N.v.t.

4.7.3 Vogels

4.7.3.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

In en rond het plangebied zijn geen geschikte nestplaatsen en horsten voor (roof)vogels aangetroffen in bomen. Aanwezigheid van en effecten op nestplaatsen in bomen van buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer kunnen daarom worden uitgesloten.

Gierzwaluw en huismus hebben hun verblijfplaatsen onder dakpannen, onder dakranden en tussen kantpannen en gevels van bebouwing, en in speciale nestkasten. In het plangebied kunnen gierzwaluw en huismus niet worden uitgesloten onder de daken van alle woningen (zie figuur 4.5). Aan de rand van het plangebied komen voor gierzwaluw en huismus geschikte nestkasten voor aan de gevel van Veldhuisstraat 35 (zie figuur 4.4). In het plangebied is verder veel geschikt leefgebied van huismus aanwezig in de vorm van bomen, struiken en heggen. Door de aanwezigheid van genoeg alternatief leefgebied in de omgeving van het plangebied is het voorkomen van essentieel leefgebied echter uitgesloten.

Aanwezigheid van huismus en gierzwaluw kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Omdat huismus valt onder het SMP is nader onderzoek naar verblijfplaatsen van huismus in bebouwing niet nodig. De werkwijze in het SMP is leidend en er is geen ontheffing nodig.

Figuur 4.4 Geschikte nestkasten voor gierzwaluw en huismus aan de zijgevel van Veldhuisstraat 35

4.7.3.2 Vogels – jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn.

Een omgevingsscan is nodig om per soort te bepalen of het nest en het functionele leefgebied bij dit voornemen jaarrond beschermd zijn. Daarbij spelen de landelijke staat van instandhouding (die voortkomt uit onder andere verspreiding, populatie en trend), het belang van de in en nabij het plangebied aanwezige populatie en alternatief leefgebied in de directe omgeving een belangrijke rol.

Boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, zeearend, zwarte kraai en zwarte roodstaart hebben allemaal een gunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Maatregelen ten gunste van deze soorten worden daarom niet nodig geacht. Nesten van deze vogels zijn wel beschermd tijdens het broedseizoen. Van geen van deze soorten zijn nestplaatsen aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, huiszwaluw, spreeuw, torenvalk en zwarte specht hebben allemaal een matig ongunstige staat van instandhouding (SOVON, 2020). Ekster hebben een ongunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Van geen van deze soorten zijn geschikte nestplaatsen aangetroffen in het plangebied.

Negatieve effecten zijn uitgesloten. Het doen van nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

4.7.3.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geen geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen. De werkzaamheden leiden mogelijk tot het verstoren en/of doden van individuen en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding Wnb, artikel 3.1, lid 1, 2 en 4).

Vogels kunnen echter gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier voorafgaand aan de werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

4.7.4 Vlinders

Teunisbloempijlstaart komt voor in bos of op ruderaal plaatsen waar haar waardplanten teunisbloem, kattenstaart, wilgenroosje en basterdwederik voorkomen. Het grootste deel van het plangebied is niet geschikt voor deze soorten om te groeien. Op overige standplaatsen zijn geen geschikte waardplanten aangetroffen. Effecten op teunisbloempijlstaart zijn daarom uitgesloten.

5 Conclusies

5.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Gemeente Apeldoorn heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het slopen van een aantal woningen en het kappen van enkele bomen, met als doel hier appartementenflats voor terug te bouwen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

5.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

- Wet natuurbescherming – onderdelen:
 - Gebiedsbescherming - Natura 2000
 - Soortenbescherming
 - Houtopstanden
- Provinciaal beschermde gebieden :
 - Natuurnetwerk Nederland
 - Weidevogelgebieden, rustgebieden voor winterganzen en waardevol open gebied

5.3 Conclusies toetsing

5.3.1 Natura 2000-gebieden

Significante gevolgen op Natura 2000-gebieden als gevolg van trillingen, licht, geluid, oppervlakteverlies en versnippering kunnen door de afstand (3.5 km) en de aard van de werkzaamheden met zekerheid op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten door

stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening is hiervoor noodzakelijk.

5.3.2 Soortenbescherming

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Wnb beschermde soorten, namelijk vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, jaarrond beschermde vogels en broedvogels. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen. Nader onderzoek naar deze soorten is daarom niet nodig. Daarnaast zijn maatregelen nodig in het kader van de zorgplicht voor egel en andere soorten. Voor vleermuizen, steenmarter, huismus en gierzwaluw is de methodiek uit het SMP leidend. In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing van de mogelijke effecten op beschermde soorten.

5.3.3 Provinciaal beschermde gebieden

5.3.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN. Een toetsing van de effecten op het NNN van ontwikkelingen die daarbuiten plaatsvinden (externe werking) is in provincie Gelderland niet van toepassing (provincie Gelderland, 2017). Toetsing van die effecten op het NNN is daarom niet noodzakelijk.

5.3.3.2 Gelderland

Het plangebied maakt geen deel uit van weidevogelgebied, rustgebied voor winterganzen of waardevol open gebied. Voor deze gebieden is verder ook geen externe werking van toepassing. Effecten op deze gebieden zijn uitgesloten.

5.3.4 Houtopstanden

De in het plangebied te kappen bomen vallen binnen de bebouwde kom houtopstanden. Een melding voor het vellen van een beschermde houtopstand bij provincie Gelderland is daarom niet nodig. In het plangebied is beplanting aanwezig die valt binnen de door de gemeente aan de kap van bomen gestelde regels. De gemeente heeft gesteld dat deze bomen erg belangrijk zijn voor het groen houden van de wijk. De beplanting staat binnen de door de gemeente vastgestelde grens van de bebouwde kom houtopstanden. Dit betekent dat het noodzakelijk is om een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen aan te vragen bij de gemeente Apeldoorn.

Tabel 5.1 Samenvatting van de resultaten van de toetsing van effecten op beschermde soorten

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Flora	Nee	Nee	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Nee	Minimaal benodigde maatregelen volgens uit SMP Apeldoorn voor steenmarter
Vleermuizen	Mogelijk	Nee	Minimaal benodigde maatregelen volgens uit SMP Apeldoorn voor gewone dwergvleermuis, gewone

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
			grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	Nee	Minimaal benodigde maatregelen volgens uit SMP Apeldoorn voor huismus en gierzwaluw
Vogels – functioneel leefgebied nest beschermd	Nee	Nee	N.v.t.
Vogels – broedvogels	Mogelijk	Nee	Werken buiten het broedseizoen. Wanneer toch in het broedseizoen wordt gewerkt een broedvogelcontrole uitvoeren, maximaal 7 dagen voor aanvang van de werkzaamheden.
Amfibieën	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reptielen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vissen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vlinders	Mogelijk	Nee	N.v.t.
Libellen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Overige ongewervelden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Zorgplicht	Ja	N.v.t.	- In de tuinen en heggen in het plangebied kunnen winterverblijfplaatsen van egel aanwezig zijn. Om te voorkomen dat egels worden gestoord tijdens hun winterslaap of zelfs worden gedood dient een aangepaste werkwijze te worden aangehouden. Deze kan worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol dat wordt opgesteld voor het SMP. - Takkenrillen, stobben en ander materiaal worden voorzichtig verwijderd en buiten de invloedsferen van de werkzaamheden neergelegd. Eventuele dieren die eronder schuilen en niet zelfstandig weg vluchten worden ook buiten het werkterrein geplaatst - Boschages en struweel binnen de werkterreinen worden verwijderd in de periode medio september tot en met januari. Hierbij wordt langzaam één richting gewerkt om fauna de kans te geven te vluchten. - Niet werken tussen zonsondergang en zonsopgang. Wanneer toch binnen deze periode dient te worden

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
			gewerkt moeten aanwezige bebouwing en groenstructuren niet worden aangelicht tijdens de werkzaamheden.

Voordat gestart kan worden met de werkzaamheden moeten de volgende stappen doorlopen worden:

- Stap 1. Aanvragen van een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen (mits geschikte bomen zijn aangetroffen)
- Stap 2. Voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter in gebouwen is geen aanvullend onderzoek nodig. Deze vallen onder het SMP. Voor deze soorten moet wel een mitigatieplan volgens de richtlijnen van het SMP opgesteld worden
- Stap 5. Opstellen activiteitenplan met mitigatie- en compensatiemaatregelen voor onder Wnb beschermde soorten en functies die niet onder het SMP vallen (mits deze tijdens het nader onderzoek in stap 1 en 2 niet kunnen worden uitgesloten)
- Stap 6. Opstellen ecologisch werkprotocol voor zowel onder SMP als onder Wnb beschermde soorten

5.4 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

TAUW gelooft dat we samen de achteruitgang van biodiversiteit in Nederland kunnen stoppen. TAUW is aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel waarin overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan biodiversiteit als kerndoel voor de openbare ruimte. Vanuit deze ambitie kijken we met onze opdrachtgevers naar concrete en realistische mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel in onze projecten.

Kansen in dit project

De ecologen van TAUW kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft' signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

- Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan, bijvoorbeeld gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbeleid en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders. In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:
 - *Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen), wanneer blijkt dat nestgelegenheid een beperkende factor is. Hiervoor kan het voor Apeldoorn opgestelde SMP als leidraad worden gebruikt*
 - *Het vergroten en versterken van leefgebieden voor planten en dieren door ecologisch beheer van (openbaar) groen, bijvoorbeeld door het beheer van grasvegetaties af te stemmen op bloemrijkdom en insecten*

- *Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid*
- Het opstellen van een integraal duurzaamheidsadvies. Herstel van biodiversiteit heeft raakvlakken met andere opgaven zoals energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en verstedelijkingsvraagstukken. TAUW is gewend projecten integraal te benaderen. Ecologen werken daarvoor vaak samen met andere experts. Ook voor uw project kunnen kansen voor biodiversiteit worden gekoppeld aan andere duurzaamheidsopgaven

6 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Klasberg M., 2019. Soortmanagementplan (SMP) gebouwbewonende soorten Apeldoorn. Arcadis Nederland, 4 april 2019.

Natuurinclusief, 2020. Soortenmanagementplan. NatuurInclusief: Ecologisch advies- en projectbureau. info@natuurinclusief.nl. Geraadpleegd op 16 februari 2023.

Provincie Gelderland, 9 juli 2019. Besluit Wet natuurbescherming van gedeputeerde staten van Gelderland. Zaaknummer 2019-005024

Provincie Gelderland, 21 april 2022. Besluit wijziging verleende ontheffing. Zaaknummer 2019-005024

Provincie Gelderland, 2017. Wijziging omgevingsverordening vanwege vaststelling natuurparagraaf. PRB, publicatienr. 435

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl